

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Kolek (štampelj) zneso vselej 30 kr.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 163.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in saboto.

S voboda na Kranjskem.

Kundmachung.

Das Sammeln von Unterschriften für Beitrittserklärungen zu der vom Ausschusse des katholisch-politischen Vereines in Laibach beschlossenen in der Nr. 9 der „Zgodnja Danica“ und in der Nr. 26 des „Slovenec“ veröffentlichten Resolution gegen die im h. Reichsrathe in Verhandlung befindlichen confessionellen Gesetzentwürfen wird hiemit verboten.

Dies wird mit dem Beifügen öffentlich kundgemacht, dass gegen Uebertreter dieses Verbots auf Grund der §§. 7 und 11 der kais. Verordnung vom 20. April 1854, B. G. B. Nr. 96, strafweise vorgegangen werden würde.

K. k. Landespräsidium für Krain,

Laibach am 28. februar 1874.

Metternich, m/p.

To je bilo v nedeljo zjutraj z velikimi črkami nabito na vogljeh ljubljanskega mesta. Ker naši liberalci Ljubljano prištevajo k veliki Nemčiji, se jim ni zdelo potrebno to „Kundmachung“ razglasiti tudi v slovenskem jeziku. Oni bi radi v pest dobili Slovence, in to se bo tem lažje zgodilo, če Slovenci ne vedo, da je nabiranje podpisov zoper konfesionalne postavke prepovedano. Da bodo pa tudi tisti, ki nemški ne umejo, vedeli za to prepoved in varovali se prestopiti jo, jim podamo prevod te Metternichove kundmachunge. Tako-le se glasi:

Oklic.

„Nabiranje podpisov za resolucijo objavljeno v št. 9 „Zgodnje Danice“ in v št. 26

„Slovenca“, katero je odbor katoliško-političnega društva v Ljubljani sklenil zoper konfesionalne postavke, s katerimi se državni zbor zdaj peča, se s tem prepoveduje.

To se javno naznači s pristavkom, da se bodo vsi, ki to prepoved prestopijo, kaznovali po §§. 7 in 11 cesarskega ukaza od 20. aprila 1854 (B. G. B. Nr. 96).“

Knez Metternich je menda s to prepovedjo hotel pokazati svojo razvidnost in energijo, ter prikupiti se liberalnemu ministerstvu, češ, da za Kranjsko deželno predsedništvo, katero bode kmalo izpraznjeno, nimajo takega tiča, kakor je on. Brez dvoma je razposlal ta ukaz tudi okrajnim glavarjem, kateri bodo z beriči in žandarji po hišah stikovali po tej resoluciji, kakor svoje dni po podpisih zoper neposredne volitve. Že dvakrat (št. 14 in 26) smo v „Slovenca“ opomnili, da ne svetujemo nabirati splošnih podpisov, danes to še enkrat pripravljamo, da se nobeden po nepotrebnem ne bode podajal v nevarnost. Občinskih zastopov sicer ta prepoved po našem mnenju ne zadeva, ker tam se ne nabirajo podpisi, ampak zastopi se poslužujejo le svoje pravice; vendar pa ni dvoma, da bode kak okrajen paša skušal strahovati tudi občinske može. Zato prepustimo to reč previdnosti posameznih srenj. Naši vladini modrijani mislijo, da so s to prepovedjo izvršili, Bog ve, kakošno junaško delo, pa so le zopet pokazali, kakošno svobodo hočejo. Če se kje njih privrženci oglasijo za konfesionalne postavke, jim je to jako po volji in se jim prišteva v zasluženje; če se pa verno katoliško ljudstvo hoče oglasiti zoper te postavke, katerim noben katoličan pritrđiti ne more, je že berič za hrbtom ter s palico dokazuje,

da nimajo pravice govoriti. Po liberalni šegi je tedaj katoličanom še zabranjeno v prošnjah izreči svoje mnenje? Čemu potem državni zbor kuje postavke, če je vsakemu vladinemu slugi dovoljeno prezirati jih? Pa dasi je Metternichova prepoved očitno prelomljena vsim državljanom postavno zagotovljene peticijske pravice, ima vendar-le tudi nekaj dobrega. Vladini može so s tem razodeli svoje prepričanje, da bi slovensko ljudstvo na tisuče in tisuče podpisalo prošnjo zoper konfesionalne postavke. Če bi tega prepričanja ne imeli, bi morali dovoliti podpisovanje. To bi bilo za nje jako ugodno; če bi namreč nabrali le malo podpisov zoper te postavke, bi nam zamogli očitati: Glejte, večina ljudi ni hotela podpisati, oni za vas ne marajo, oni so z nami za te postavke. Zdaj pa nam tega ne morejo očitati, pač pa jim mi smemo reči: Ljudstvo je zoper te postavke, vi ste se z bali ljudskega glasu, zato ste nabiro podpisov prepovedali. Še enkrat jim tedaj rečemo: Mi smo s to prepovedjo jako zadovoljni.

Pastirska poslanica škofovska

do dnovstva in ljudstva prusko-nemške države.

Škofje, pravi aposteljni katoliške cerkve na Pruskem, so pretekli mesec duhovnom in sploh vernikom svojih škofij z ozirom na sedanje in prihodnje vojske cerkvene poslali pastirsko pismo, katero mora vsako katoliško srce globoko giniti, pa tudi hudo raniti. Kakor škofovski spoznavalci in pričevalci prvih krščanskih stoletij govorijo tudi oni, polni krščanske krotkosti in ljubeznjivosti, pa tudi apostolske krepkosti in pogumnosti. Sovražniki

Podlistek.

„Narodova pisava.“

Danes bi prijateljem „Slovenčevim“ radi pokazali, kaj „Narod“ podaja svojim bralcem, zato ponatisnemo njegov „listek“, ki se nahaja v števil. 46. Tako-le se glasi:

Postna premišljevanja.

Fizol, arnek, štokš — in pa Klunova postna pridiga namesto zabele! Gospod Klun bode morda mislil, da sem ga nalašč za „štokšem“ postavil, in on bi se morebiti rajši takoj za arnekom zapisanega gledal, a v tolažbo naj mu povem, da on tej dobrodejnej ribi nij čisto nič podoben, ker v prvo bi se moral najmanj tri mesece z dobro soljo soliti, kajti sedaj je še, kakor drugi pravijo, silno neslan — jaz še nijsem imel česti ga pokušati — in v drugo je tudi malo preveč okrogel, da bi ga mogel v ožjo družčino z ono suho „postno“ ribo postavljati. Toraj recimo, kakor smo rekli: fizol, arnek, štokš

— in Klunova pridiga, — kaj je s tem? Da, kaj je s tem?

Tega, preljubi moj bralec, še ne moreš umeti, akoravno se ti cela ta kanoniška četvorica nekoliko mej soboj sorodna dozdeva, pa dovoli, da ti stvar malo razjasnim, ne sicer tako strokovnjaško, kakor ljubljanski profesor Marn z rokami mahaje in prebožno v nebo gledaje Ravnikarjevo odo: „Poveličal, poveličal se je“, — pa vendar tako da boš vedel, „za kaj se gré“.

Zadnja čitalniška maškarada je bila končana, „princ Karneval“ ali naš „rogati Pust“ je bil za letos odložil svojo blišečo krono, in jaz sem korakal tiho po samotnih ulicah, da, molčeč v molčečej noči; — lasje so me boleli! Ali se je torej čuditi, da mi je naenkrat, kakor blisk iz jasnega šinil v glavo spomin na pretečeno pepelnico — „pulvis es et in pulverem reverteris“ — in za njo dolga, dolga vrsta tihih molčečih dni, v katerih trobi preglasno pesem mutasti kvartet: fizol, arnek, štokš — Klunova pridiga“. Kateri teh štirih je basist — tega ne vem, o Klunu bi rekel, da „čez“ poje, in to, to vse — preljubi moj bralec, — je post.

In ker vem, da bode tudi na tvoje uho zadonel kakov spev te družbe — mesto Kluna kak surogat, vsaj Kluna imamo le enega — bodi-si kjer hočeš v širnej naši domovini, podajem ti tudi jaz tukaj nekoliko koristnih postnih premišljevanj, da ne boš preveč enostransk. Nikdar ne reci, da moja premišljevanja so postna, kakor lucus a non lucendo, pomislil da je še pater Klinkovström tudi včasih v postu govoril o ljubezni, o plesih in o konfesionalnih postavah in še celo veliki petek je debele liberalce grizel — kar jih pa nij bolelo. Tudi se jaz v svojih premišljevanjih ne bodem strogo držal pridigarskega pravila, po katerem bi se moral cel govor razkosati v več ali manj delov po vprašanjih: kaj? kako? zakaj? — in svojih trditev ne bom podpiral s svetim pismom, — kar pogovarjala se bodeva, akoravno mi bo morda farovski list očital, da sem marsikaj iz trte izvil.

Kolikokrat se zgodi, da kdo kaj iz trte zvije, pa zategadelj še nij pogubljen, kajti ko je doktor Sajvestekdo v katoliškem društvu papeževo nezmotnost proklamiral, so tudi mnogi djali, da jo je iz trte izvil, pa

svete cerkve se čudijo in strmijo o tem, da preganjani nemški škofje v tolikih nadlogah za sovražnike in preganjavce svoje molijo ter moliti priporočajo, da sami pokorni svoje podložne opominjajo k potrpežljivi pokorščini do deželne oblasti pravičnih rečeh in do krščanske ljubezni proti vsem ljudem. Sovražniki teh samo krščanskemu srcu umevnih besedi ne razumejo ter le sebe in svoje motijo, češ, kako nenavadno krotki so prusovski škofje, kako se državi zopet klanjajo in približujejo. „Križ se že plazi pod križ“ — vpijejo celó po listih, katerih vredovatelji so zapored izmed onega ljudstva, kteremu je križ v pohujšanje!

O kako se motite! Križ se ne plazi pod križ, temuč križ voljno nosi svoj križ ter ga nositi hoče stanovitno do konca. Prevred se veselite misleči, da se prusovski škofje v prekrasni svoji poslanici vam že udajajo in da že moledvajo za jalov mir! Berite vsaj: „Ako celo, kar Bog milostno obvaruj, cerkev po naših ljubih škofijah, kjer je od tedaj, kar je v njih vpeljano krščanstvo, cvetla tako slavno, mnogim dušam v škodo in morebiti v pogubo ima biti razdjana, je boljše, da se to zgodi po ptujem zadostenji med tem, ko mi blago in življenje žrtujoči spričevanje dajemo katoliški veri, nego da jo mi sami, kakor se nam podtikuje, v njenem skozi in skozi notranjem bistvu pomagamo končevati in pripomoremo k temu, da se vničuje njena prostost, kviri njena vera in vstava, in se ona sama, dasi obdrži na videz nekaj vnanje oblike, vendar zares spreminja po bistveno nekatoliških načelih in v nekatoliškem duhu.“ Tako, tako govori pruski škofje v svoji pastirski poslanici. So mar to besede in znamnja, da se podajajo, državni oblasti klanjajo, z njo za kak „modus vivendi“, ki bi ne bil ne krop ne voda, pogajajo? Ne, nikakor ne! To je katoliški cerkvi od nekđaj navadna beseda, ktero je govorila v svojem začetku, v dneh svoje slave in jo bode goverila do konca, dokler ne pride Kristus z veličastjo sodit žive in mrtve, preganjane in preganjavce, stanovitne spričevalce in brezsrčne najemnike, kateri si po ubornih pogodbah mir kupujejo v cerkvi, pa kvarijo in prodajajo bistvo njeno. Beseda prusovskih škofov je beseda svete kat. cerkve in njenega vrhovnega pastirja, in ta se ob kratkem glasi: Non possumus! Ne moremo. Razderite cerkev,

ako vam Bog dopusti, toda brez našega zadolženja. Da bi jo mi pomagali kvariti, tega ne. Corruptio optimi — pessima! Cerkev je najboljše, kar imamo na zemlji. Rajše nobene, kot po naši krivdi popačeno cerkev! Tako govori pruski škofje v svoji poslanici, v sprelep zgled škofom avstrijskim, katerih katoliška vera in stanovitnost se po novih verskih postavah skoraj poskusila bode. (Dalje prih.)

Avstrijsko cesarstvo.

Iz novomeške okolice, 24. febr. (Izv. dop.) Kaj bi vam poročal iz našega kraja, da bi zanimalo drage čitatelje? Mnogo reči nas teži, a najbolj nam presedajo vinski tatovi.

Ni ga v naših vinskih goricah skoro že hrama ali zidanice, da bi nad njima ne bili poskušali svoje tatinske umetnosti. Naši kmetje, kateri imajo še kaj vina v zidanici, se boje in tresejo, da bi ne bilo prihodnjo noč pokradeno. Okrajnemu glavarstvu smo to že ustmeno naznanili in prosili ga pomoči, pa ono zavrača vso skrb za javno varnost le na občino. Do zdaj pa občina ni kaj storila; nekoliko so jej roke zvezane s tem, ker se brez vladinega komisarja ali poverjenika ne sme v nobeni hiši zasledovati po vkradenem blagu ali po tam poskritih ljudeh, nekaj pa tudi s tem, ker ni lahko zdržati se, da bi tatovom ali vlačugarjem, kadar jih občinska patrola zasači, ta ali uni ne pritisnil kake klofute. Potem pa se zoper njega začne preiskava, zakaj se je podstopil samovlastno s klofutami obkladati tatove ali kakega vlačugarja malo dregniti? Ni še dolgo, kar bi bil nek občinsk predstojnik zavoljo enacega djanja skorej ostro kaznovan. Tako smo tedaj popolnoma v oblast dani potepuhom, ki so že tako predrzni postali, da kar po vrsti v hrame vlomujejo. 20. t. m. so v 4 hrame vlomili, ali pa zidanice spodkopali; v eni so nekaj dobili in še tisto iz soda po tleh spustili, v eni pa so tatinski umazanci še celo s svojim blatom oskrunili škafe in drugo posodo, ko so bili iz soda vino vzeli. Včasih so bili taki lupeži dobro oklesčeni, kadar so jih zasačili, ali vsaj vsi v verige vklejeni in v temnice potisnjeni, kjer so imeli priložnost ob postu in šibanju premišljevat svoja hudodelstva in dobre sklepe delati. A dandanes ječa ni več kazni, temveč

prevžitek in kratkočasje; po ječah mora vladati snaga, kakoršne ne najdeš z lepo v priprostih hišah, jetniki morajo imeti dobra okusna jedila, kakoršnih nima marljivi in pošteni kmet. Gospodje državni poslanci na Dunaju, namesto pričakati se o naši veri in mešati se v stvari, ktere jih nič ne brigajo, namesto pripraviti se, kdo bo fajmoštre in kaplane prestavljal, kdo mnihe in nune v samostane sprejemal in iz njih izpuščal in druge čisto cerkvene zadeve vredoval, naj bi raji skrbeli za zboljšanje naših pravih korist. In vlada, namesto preganjati jezuite, naj nas reši neštevilnih predrznih in škodljivih ciganov, pred kterimi ni nobena reč varna, kateri toliko pohujšanja dajejo in posebno samotne stanovnike neusmiljeno odirajo. Naši zastopniki naj bi z ostrejšimi postavami skušali zmanjšati število tatov in beračev, kateri se grozno množijo in pred kterimi smo v vednem strahu, da-si zavoljo prevelicnih davkov po zimi sami skoro bosi hodimo in zavoljo uboštva tudi svojih otrok v šolo pošiljati ne moremo. Delajte postave zoper oderuhe, ki žulijo ubozega kmeta tako, da v kratkem ne bo več dobiti premožnega kmeta, 10, 12 ali 15 odstotkov za posojila ni več nenavadna prikazen. Dajte nam Dolenjcem vendar že enkrat železno cesto, naredite nam potrebne mostove čez Savo, Krko in Kulpo, znižajte nam pretežke davke i. t. d., potem boste naši pravi zastopniki in dobrotniki.

Dunaj. Liberalni listi, med njimi tudi naš ljubeznjivi „Narod“, so o grofu Hohentwartu pisarili, da je v konfesijonelnem odseku neki govoril, kakor da bi tudi on bil te misli, da je konkordat pravilno odpravljen in da se sme vlada vtikati v cerkvene zadeve. „Vaterland“ je to zanikoval, rekši, da je nad tem, kar pišejo liberalni listi o Hohentwartovem izreku, nekaj neresničnega nekaj pa popačenega. Nekteri katoliški listi, n. pr. „Germana“ ali presburški „Recht“ pa s to izjavo niso zadovoljni in tirjajo odločnejšega odgovora. Še večjo pravico to tirjati imajo katoliški volilci grofa Hohentwarta. Prav zelo nas tedaj veseli, da jim zamoremo iz čisto zanesljivega vira povedati, kako se je grof Hehenwart v konfesijonelnem odseku izrazil: „Če bi bil na tem stališču, je rekel, na kterem pa nisem, da bi namreč v konkordatu ne videl več veljavne zaveze (als zu Recht bestehend), bi vendar

doktor Sajvestekde je kljub temu dobil zlatega sv. Gregorija — in morda še več pričakuje.

Tisti krški Hočevnar pa, ki sedi sedaj v državnem zboru, je še iz trte izviti ne more, temuč le kima; pa vendar še pričakuje, da bo morda minister postal.

Ko je bil Pirker tako visoko nad šole povzdignen, so mnogi djali, da so njega iz trte zvili; pa tega ne vrjamem, ker mož je prekisel! in kar iz trte pride, navadno nij kislo, bodi-si da je kak — cviček, ali kakor Vodnik pravi „márvin“.

Čudno je, da bodo nove cerkvene postave ravno tedaj prišle na dnevni red v državnem zboru, ko bodo jeli ljubljanski očetje frančiškani svoj izvrstni „štokš“ prodajati. Te postave bodo res „kislo zelje“ ko prikuha k omenjenemu „štokšu“, in hvala bogu, da imajo dotični sveti gospodje dobre želodce, vsaj njihovi glasoviti, zatejevanje oznanujoči enbonpoint ne bode menda oslabel, kakor moj ne, če se ne zaljubim.

Čudno je tudi, da naši nekateri ognjeni kapljanje v svojej svetej iskrenosti nijso še začeli po kmetih križcev in podpisov nabirati

za adreso proti omenjenim postavam Ali Tombakovci spe? In Križanovci?

Menda se vendar nijso poskrili v puščavo štirideset dni postit in pokorit se kakor tisti svetnik, ki je šel s tremi hlebi kruha v puščavo postit se, čez štrideset dni pak je še pol bleba nazaj prinesel; — ali je bil uže kruhek plesnjiv postal, ali pa ga je mislil ko svetinjo kakej cerkvi podariti — o tem ne govori zgodovina. Pa našim gospodom Križanovcem, ki s tujim denarjem strahove odganjajo in duše umrlih vpokojujejo, nij treba tacih in enacih sredstev, kakor je post in zatajevanje. —

Slišal sem tudi, da se je pri uradništvu našega farovškega moniteurja pretresovalo vprašanje, ali ne bi bilo dobro, ko bi se na čelu vsacega lista tiskala cena „arnekov“ in kar je glavna stvar, — štokšev; Klun pa je temu Jeranovemu predlogu nasprotoval, ker on, ki samega sebe zelo ljubi, tudi omejene „štokše“ visoko ceni, — vsakratna tržna cena pak se mu prenizka dozdeva — se ve da, mi štokšev v pravej ali drugej podobi nič kaj ne obrajtamo. —

Ljubi moj bralec! Ako te je denašnje

moje premišljevanje manj zanimalo, nego Klunova postna pridiga — me bo prav veselilo, ker Klunu enak vendar ne bi hotel biti. Amen. —

Povejte nam, ali najdete v tem „listeku“ le eno pametno in podučljivo misel? Narodovi bralci se morajo pač res postiti, ker jim ponuja take bedarije. Ali ni v resnici škoda vsakega krajcarja, kterega izdajajo za tako neslan list in bi mar ne bilo res bolje za tisti denar kupiti štokša ali arnekov? Narod obeta nadaljevanje teh postnih premišljevanj; no dobro naj bralcem teknejo!

Prista vek. Med tem je prišlo na svitlo drugo premišljevanje, v kterem neka kmečka mati piše svojemu sinu na Dunaj. Ta listek je še bolj prazen in neumen, kakor prvi. Najbolj priprosta kmetica bi znala kaj pametnejšega pisati, kakor „Narodov“ pisavec, čigar neslanost mora žaliti vsako slovensko mater. Med drugim v spisu tudi imenuje zgubljenega sina, „ki je prišel med prašiče te svinjske“. Nam pa se dozdeva, da je „Narod“ v enakem položaju, ker polni svoj trebuh z lušinami, po kterih je zgubljeni sin le zdihoval. Res škoda za papir in črnilo.

državnemu zboru ne mogel prilastovati pravice, da sme o konfesijonelnih postavah sklepati.“ Tako je govoril Hohenwart in bo to stališče še bolj natančno pojasnil pri razpravi konfes. postav, katerih prva pride jutri t. j. 4. t. m. pred državni zbor. — Državni zbor je imel 27. in 28. februarja seje. V prvi je bil med drugim na dnevnem redu predlog bud- getnega odseka o volnatem blagu. Od vseh krajev so namreč prišle pritožbe, da je col- nina za volnato blago jako previsoka in se gode mnoge nerednosti. Denarni in kupčijski minister sta se opravičevala, a vendar se je zbornica izrekla zoper niji. Vsled tega se je v parlamentarnih krogih raznesla novica, da bode denarni minister odstopil. Pa denarni minister teh nevednost ni sam kriv, odgo- vorno je celo ministerstvo, toraj bi moralo tudi skupno odstopiti. — Cesar so 27. febr. iz Petrograda prišli na Dunaj, kjer ostanejo do 3. marca. Potem pa se podajo na Ogrsko, da rešijo ministersko krizo.

Češko. Odbor katoliško — političnega društva je izdelal o konfesijonelnih postavah, neko spomenico, ktero je odposlal Njih veličanstvu cesarju. Priložena ji je kratka adresa, v kateri je izrečena prošnja, naj cesar ne potrdijo sklepov državnega zbora, dokler jim ne pritrdi cerkvena oblast, ki ima po božji nar- redbi vladati sv. cerkev.

Ogrska. Unstran Litave imajo tudi državni zbor, pa skoraj kakor v našem — to- stran Litave, — pravijo, da se v njem prepri- rajo za državno pravo, zanemarjajo pa pravi blagor ljudstva; kujejo ali snujejo postavo na postavo, pa malokdaj po pravici in potrebi; dve stranki se vjedate med seboj, država pa gine. V Peštu, piše „Das Recht“, vidimo praz- nen mlin, ki vedno drdra, pa vendar nobene dobre moke ne dá. — V ministerskem svetu so 27. febr. sestavili pismo, s katerim bodo mini- stri cesarju naznanili svoj odstop. — Pravijo, da se bodo cesar dalj časa mudili na Ogrskem.

Vnanje države.

Pruska. Listi objavljajo neko pismo, ktere- ga je cesar Viljelm pisal angleškemu lordu Russellu, ki mu je pismeno naznanil sklepe angleškega protestantskega zbora proti katoliški cerkvi. „Jaz in moja hiša ho- čeva Gospodu služiti.“ je djansko govoril ter s cerkvijo mir sklenil blagi brat sedanjega cesarja; ta pa „Viljelm Orel“ je v omenje- nem pismu pisal, da v zaupanji na Boga hoče bojevati se zoper cerkev njegovo, toraj dejansko pisari: „Jaz in moja hiša hočeva poginiti pred Gospodom.“ — Državnemu zboru se je predložila postava, ki določuje, 1. da centralna gosposka sme odstavljeno duhov- nikom vzeti domovinsko pravico, 2. da duhov- niki med sodnijsko preiskavo se smejo inter- nirati ali celo pregnati na ptuje, 3. da duhov- niki, ki po ti postavi izgubé domovinsko pra- vico, v nobeni zavezni državi brez dovoljenja zavezne- ga sveta ne morejo dobiti domovinske pravice, ter brez tega dovoljenja v nobeni teh držav ne živeti. — 27. februarja so zaprtemu škofu Ledohovskemu naznanili razsodbo gne- zenske okrajne sodnije, ki ga je namesto ne- plačanih 8000 tolarjev obsodila na eno leto v ječo, ker je po cerkvenih in ne po državnih postavah nastavljal duhovnike. Prvi izmed nemških škofov, ki pojde za njim v ječo, bo pred ko ne škoi Trierski. — „N. A. Z.“ piše, da vlada dela priprave za izvrševanje nove postave o posilnem civilnem zakonu, da zdaj sestavlja dotične civilne okraje. — Pra-

vijo, da se bode grof Arnim poslanstvu v Pa- rizu odpovedal in da knez Klodvik Hohenlohe- Schillingsfürst postane njegov naslednik.

Francoska. Narodna skupščina je s 552 glasovi proti 64 dovolila, da sodnija sme prijeto poslanca Melvil-Bloncourta zarad vdeleževanja pri zadnjem pariškem uporu; pa on jo je srečno upihal, ter pobegnil v Švico. Davek od oken in zercal je skupščina za- vrgla, ravno tako tudi davek od klavirjev. Pretresovali pa bodo, če bi cukrenega davka ne povikšali.

Španjska. Karlisti so potolkli repu- blikanskega generala Morionesa. Tako poro- čajo naj novejši telegrami iz Madrida. Morio- nes je zgubil 3000 mož. Ladije, ki so name- ravale Karlistom vzeti Portugalete, so se mo- rale zarad hude nevihte v četrtek vrniti v San Sebastian; ravno tje se je umaknil Loma iz Tolose. Dalje je prišlo Karlistom v roko tudi mesto Amposta, ki je proti jugu od Ebra tik meje med Katalonijo in Valencijo. Serrano in Topete se menda zdaj osebno po- dasta na severno bojišče pa bosta boje ravno toliko opravila, kakor Moriones.

Poslano.

Iz Škofje Loke, 25. februarja. — Ker si je nedavno „Narod“ za povod vzel neko po- nočno nerodnost, zgodivšo se tukaj pri pre- peljevanji neke nevestine bale, in vsled tega Loške meščane sploh grdil kot neomikance, in pa bruhal svojo zeleno žolč tudi nad mi- sijone, odgovorimo mu samo to-le:

Res je, da so bili misijoni tudi v bližnji Loški okolici, ali nikomur ne v škodo, ne v pohujšanje. Slišali smo č. misijonske očete go- voriti, ter hudo šibati ravno ponočno razsa- janje; zato zamore le na vse katoliško tako zagrizen list kakor je „Narod“ pri popisovanji pouličnih škandalov tako farizejsko psovovati misijone.

Kar pa se tiče zabavljanja o naši omiki, „Narod“ kaže, kako čudovito „mlad“ je še on in njegov poročevalec. Sicer bi mu moglo znano biti, koliko ne le „nelepih navadnih“, grajanja vrednih nagajivost, ampak naj večih hudodelstev se godi po velikih mestih, ki ve- ljajo za naj bolj omikana; ali noben razumen človek se zarad tega ne čudi omiki celega mesta, ker vé, da olikani, dobri ljudje enakih zločinov ne potrjujejo, ampak le obžaljujejo, pa žalibog vselej zabraniti ne morejo. Najbrže „Narodu“ naša omika zato ni po volji, ker smo do sedaj pokazali tako malo razuma za „njegovo omiko“ in „njegov misijon“. Konečno pa naj „Narodu“ še naravnost povemo, da — dokler si bo polnil svoje predale z grdenjem blagoslovnih cerkvenih naprav in svečanost, z zasmehovanjem verskih resnic in pobalinskim napadanjem vsih, ki z njim v liberalni rog ne trobijo, obračali se bodemo s studom od nje- govega nepoštenega omikovanja, in dokler nam bode še kaj družih omikovalnih virov od- prti, potrkali bodemo pri „Narodu“ za omiko vselej naj na zadnje.

Več Loških meščanov.

Da bodo bralci še bolj vedeli ceniti to „poslano“ pošteni Ločanov in sleparijo „Na- rodovo“, ponatisnemo tukaj popravek, ktere- ga je „Narod“ v št. 46 o omenjenem dogodku prinesel:

„(Popravek.) Iz Loke se nam piše, da poročilo o oni tatvini, ki se je godila pri pre- važanji „bale“, nij po vsem resnično in da je pretirano. No, dopisnika pri tepeži nij bilo

zraven, toraj ne more tako natanko vsega ve- deti, in piše, kar sliši, drugikrat naj, prosimo, stvar prej preišče.“

Domače stvari.

(Kovačija nove vere.) Neki X v „Narodu“ modruje, da osnove za nove cerkvene postave so le lupine (?), — treba bi bilo v jedro seči, dogme, verske resnice, prenarediti. — Dogme prenarajati se pa pravi: katoliško vero zatreti. Pa menda ni tega prinesel tisti časnik, ki vedno ljudem pravi, „vera ni v nevarnosti?“ — Resnica pa, ktero je X izrekel o tej priliki, je ta, da omenjene osnove „dišijo po državnem absolutizmu“.

(Glasbena matica) napravi svojo veselico v čitalniški gostilnici 3. marca, ne pa, kakor je bilo prej določeno, 4. marca.

(Slovensko gledišče). V nedeljo 1. marca se je predstavljala Weilenova resnobna igra „Edda“ in sicer prav dobro, ker so vsi igralci dobro razumeli svoje naloge in se jih tudi naučili. Gledišče bilo je v vsih prostorih po- šteno polno.

(Najbolje Trapecunt cigarete) se bodo od 15. marca naprej tudi na Kranjskem prodajale.

(Učiteljska izpraševanja) za ljudske in meščanske šole se bodo začela 9. aprila. Kdor se jih hoče vdeležiti, naj se oglasi pri direk- ciji izpitne komisije saj do 29. marca.

Razne novice.

— Iz Geneve poročajo, da se je v Li- guriji na Laškem pričela kolera.

— Živinski sejmi so dovoljeni po vsi Kranjski, razun kostanjeviškega okraja. Prepo- vedano pa je na sejme prignati živino iz Hr- vaškega; tudi se mora za vsako živinče imeti od župana podpisan liste, da je živinče zdravo.

— G. Jernej Hočevvar, učit. kandidat, pride na ljudsko šolo v Črnomelj.

— Narobe svet je dandanašnji v vsih rečeh. Sneg se nas je letos tako zbal, da ga skoraj ni več pričakovati, in če se ga malo prikaže, naglo zgine. Namesto pri nas, imajo pa sneg v Siciliji, tedaj na jugu laške dežele, kar je nezaslišana dogodba. „Velika novica je to pri nas“, pravi časnik v Mesini, „to je pri nas praznik, ko vidimo bele strehe, ulice, dre- vesa in homce“. — V Potenci ob Apeninah pa ga je tolike sile, da se nadjajo biti več mesecev obleženi od njega.

— Iz Trebnjega, 25 febr. (Zvest psiček). Malemu psičku se ima mlinarski hlapec iz Št. Lorenca pri Trebnji zahvaliti, da je otet grozne smrti. Ko se je v krčmi do dobrega napil, gre domu, pa še prav blizo krčme pade v ob cesti tekočo Temenico in obleži v vodi, ki je bila tako plitva, da je komaj polovica glave v nji. Ko mlinarjev psiček to vidi, jo pobere proti kakih 5 minut oddaljenemu mlinu in začne na vso moč lajati. Gospodar se zbudi, in gre gledat, kaj da je. Ker ničesar ne vidi, gre zopet v hišo. Ker pa psiček le silneje laja, se gospodarju pse- tovo nenavadno obnašanje čudno zdi. Ko vrata v drugo odprè, psiček na gospodarja skoči, ga popade za obleko in za seboj vleče, kakor da bi ga prosil, naj gre z njim. Go- spodar se odpravi in gre za psom, ki se večkrat po gospodarju skrbno ozre, če gre za njim. Ko prideta da omenjenega kraja, psiček kar v vodo skoči in zagradi za roko v vodi ležečega hlapca. Gospodar hitro sosede po- kliče, ki že skoro na pol mrtvega iz vode potegnejo. Še le drugo jutro se je zavedel.

Iz sodnijske dvorane.

Dobrovoljni in galantni pisatelji in pesniki vseh civiliziranih narodov slavé žensko kot boljšo polovico človeškega rodu, nji pripisujejo več mero blagih, nježnih lastnosti, nje-nemu srcu več občutljivost, usmiljenost, mi-lost, mehkost, sploh vse, kar je v stanu sla-diti življenje človeško. In mi tem pisateljem in pesnikom radi verjamemo, čeravno nas lastne skušnje mnogokrat nasprotno učé. Pa kdo vidi ženskemu srcu do dna! Kdo v-gane, kaka čutila spé v njem, dokler jih ne zbudi kak vnanji vtisk!

Take in morda še drugačne misli so nas obhajale, ko smo gledali podobo dvorane de-želne sodnije ljubljanske ravno minule dni. Podoba, ki se nam je tu kazala, je pač pravi pamflet na sodbo žensko bitje občudovajočih ali slavečih pesnikov in pisateljev, kajti ako bi kdo sodil vse ženstvo po tem, kar je v sod-nijski dvorani opazoval na posameznih njego-vih zastopnikih, bi pač ne mogel drugače, ka-kor tužen dati slovó misli, da je žensko bitje obdano s še tako tanjko pajčevino poezije, če se tudi prišteva tako imenovanim omikanim ali višim krogom.

Toda vtemelimo svojo ostro sodbo o žen-skah s tem, da prestopimo k predmetu že omenjene sodnijske obravnave.

Na klopi zatožencev vidimo dve ženski. Prva, Terezija Aristoteles, žena lés-nega trgovca, stara 48 let, zatožena je zarad goljufivih dolgov in ponarejevanja menjic, ker je naredila čez 34.000 gld. dolgá; druga, Ana Riesner, vradniška vdova, stara 54 let, je obdolžena, da ji je pri tem poma-gala. K obravnavi je povabljenih 23 prič skoro izključljivo ženskega spola iz „boljših krogov.“ Sodnijska obravnava je natlačena poslušalcev, med katerimi je videti jako mnogo obrazov, ki jih človek navadno in po dnevi le redko kje sreča; ti obrazi nimajo nič priljudnega na sebi, vtisnjena jim je poželjivost do dobička, kamnitna neobčutljivost, trdosrčnost in ledeno neusmiljenje; človek bi mislil, da je prišel v kako družbo več tisučletnih mumij, ako bi poželjive oči ne izdajale življenja v posušeni telesih in golih ali z redko, a ne kultivirano brado obrašenih obrazih. Prijetna ta družba nikakor ni, ker med njo ni usmiljenja do bližnjega, ki je v zadregi. Vsak lahko ugane, da so to bitja človeške podobnosti, ktera je mnenje ljudstva krstilo „vampirje“ (pijavke, oderuhe).

Če zagledaš tako poslušalstvo, potem ti je pač predmet sodnijske obravnave jasen, kajti taki ljudje bi ne tratili časa s poslušanjem, ako bi jim obravnava ne bila zanimiva. A zanimiva jim je, kajti vidijo v sodnijskih kleščah žensko, ki je deloma po krivdi ljudi njihove vrste tako daleč zabredla, da je za-dela ob kazensko postavo in se ima zdaj za-govarjati zavoljo svojega postopanja.

Terezija Aristoteles, Bavarka po rodu in bóje prej glediščna igralka, je žena lesnega trgovca Jožefa Aristotelesa, ki je zdaj sensal v Trstu. Pred tremi leti je izročil vodstvo lésne trgovine v Ljubljani svoji ženi, od ktere je zahteval natančne račune. Pri takem računu ji pride, kakor sama pripoveduje, nekega dne znesek za 60 gld. navskriž. Ker ni hotéla svojemu možu svoje zmote naznaniti, skusila jo je pokriti z izposojenim denarjem in se obrne do Ane Riesnerjeve, ki se je že 18 let pečala s tem, da je na tihem preskrbovala denarje osebam na posodo, ktere niso hotele javno na posodo jemati. Ta ji preskrbi proti

menjici posojilo 100 gld. za 5 gld. odstotkov na mesec. S tem je stopila Terezija Aristoteles na ono polzko pot, ktera jo je pripeljala do sodnijskega odra.

Čez mesec dni propade menjica in Tere-zija Aristoteles ni v stanu vrniti posojila in ne obresti vnovič plačati. Toda Riesnerca jo tolaži, da si naj zarad tega ne beli glave, in ji pod enakimi pogoji preskrbi drugo posojilo, s katerim plača obresti prvega, in tako je podaljšana tudi prva menjica še za mesec dni. Za svoj „trud“ je zahtevala in dobila Riesnerca kot mešetarica ali posredovalka 5 gld. od sto na mesec. Drug mesec se je vse to ponovilo, vzela se je vnovič denar na menjice na posodo in ž njim so se plačale obresti in „honorar“ Riesnerci.

(Dalje prihodnjič.)

Opisano:

Služba notarijeva v Ilirski Bistrici; prošnje do 15. marca;

služba višjega računskega svetovalca pri ljubljanski finančni direkciji; prošnje v treh tednih;

služba učitelja v Kropi s 500 gl. let. plače. Prošnje v 14 dneh pri okrajnem šolskem svetu v Radolici;

služba zdravnika v Ipavi s 300 gl. letne plače. Prošnje do 13. marca pri okrajnem glav-arstvu;

služba magacinskega sluga pri tabakovi in kolekovi zalogi v Ljubljani s 300 gl. letne plače in obleko. Prošnje do 20. marca pri finančni direkciji.

6 štipendij Franc Jožefove ustanove ljubljanske hranilnice za učence tukajšne realke, po 50 gl. Prošnje se morajo osebno oddati do 25. marca pri hranilnični direkciji.

Eksekutivne dražbe.

9. marca. 1. Mart. Berne-tovo iz Studenca (160 gl.) v Senožcah. — Jan. Merše-tovo z Brega v Ribnici. — 3. Bl. Strupi-jevo in Rupe (3950 gl.) v Kranji.

10. marca. 3. Aleksander Jenko-vo (800 gl.) v Bistrici. — 3. J. Sterk-ovo iz Predgrada (540 gl.) v Črnomlju. — 2. Anton Trošt-ovo iz Podbrega (140 gl.) v Ipavi. — 2. Marka Govednik-ovo iz Dragomelj (3006 gl.) v Metliki. — 2. Mart. Ivec-ovo iz Sp. Lukovca (1215) v Metliki. — 1. Jan. Grašič-ovo iz Primskovega (2727 gl.) v Kranji.

11. marca. 3. Janez in Marija Stanič-ovo iz Nove gore (362 gl.) v Novomestu. — 3. Anton Brolih-ovo iz Dravelj (120 gl.) v Ljubljani. — 2. And. Čuk-ovo iz Loma (2004 gl.) v Idriji. — 2. Fr. Zaje-ovo hišno orodje (39 gl.) v Ljubljani. — 3. Mar. Kosmač-ovo iz Trnovč (382 gl. 40 kr.) na Brdu. — 3. Mih. Suhar-jevo iz Gorenj (815 gl. 80 kr.) na Brdu. — Prosvoljna dražba Matej Grašič-ovo zapuščine, namreč: mlin na Vrhpeči (1035 gl.), trije vinogradi na Golobivneku (40, 35 in 15 gl.), vinograd na Grčvrhu (132 gl.), dalje kmetije v Ivani vasi (1015 gl.), v Zgornjem borštu (1285 in 800 gl.), v Mirni (5222 gl.), trije vinogradi na Št. Jurskem hribu (80, 50 in 25 gl.) in vinograd v Lazih (50 gl.) v Novomestu.

Pri Volčah se bode na dveh krajih cesta predelovala. Odmenjeno je za to 16.759 gl. 74 kr. in pa 14.560 gl. Ponudbe, katerim se ima pridjati varščina (vadium) 5 odstotkov, naj se pošljejo e. k. okrajnemu glav-arstvu v Gorico, kjer se bode delo 30. marca ob 10. uri predpoldnem oddalo tistemu, ki bode najmanj zahteval.

V Postojni se bode 16. marca po eksekutivni dražbi oddala poprava tržaške, vipavske in reške ceste tistim, ki bodo najmanj zahtevali;

v Novomestu pa 5. marca poprava zagrebške in karlovske ceste. Pismenim ponudbam se mora pridjati varščina 5 odstotkov.

Telegrafične denarne cene

2. marcija.

Papirna renta 69.70. — Srebrna renta 74.05. — 1860letno državno posojilo 104. — Bankine akcije 972 — Kreditne akcije 241.75. — London 111.35. — Srebro 105.25. — Ces. kr. cekini —. — Napoleon 8.91.

Denarstvene cene.

28. februarja.

	Denar.	Blago.
Državni fond.		
5% avstrijska papirna renta	69.70	69.80
5% renta v srebru	74.10	74.20
Srečke (lozi) 1854. l.	98.—	98.50
„ „ 1860. l. celi.	104.25	104.75
„ „ 1860. l. petinke	109.25	109.75
Premijski listi 1864. l.	—	—
Zemljiščne odveznice.		
Štajarske po 5%	93.—	—
Kranjske, koroške in primorske po 5%	85.—	89.—
Ogerske po 5%	72.25	75.75
Hrvaške in slavonske po 5%	75.50	77.—
Sedmogradske po 5%	73.75	74.25
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	970	972
Unionske banke	137.75	138.25
Kreditne akcije	243.—	243.50
Nižoavstr. eskomptne družbe	855.—	865.—
Anglo-avstr. banke	153.50	154.—
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gld. a. v.	169.50	170.—
Tržaške „ 100 „ k. d.	—	117.—
„ „ 50 „ „	—	53.—
Budenske „ 40 gld. a. v.	23.50	24.—
Salmove „ 40 „ „	34.—	35.—
Palffy-jeve „ 40 „ „	—	22.—
Clary-jeve „ 40 „ „	31.50	32.—
St. Genois „ 40 „ „	22.50	21.50
Windischgrätz-ove „ 20 „ „	20.50	21.50
Waldstein-ove „ 40 „ „	21.—	23.—
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.30	5.31
Napoleonsd'or	8.90	8.93
Srebro	105.25	105.25

Naprodaj je:

1. **Več posodja:** a) sodov iz trdega, b) barigelj iz mehkega lesa, z železom obitih in v dobrem stanu. Če se roba skupaj vzame, se utegnejo dobiti prvi po 1 gl. 60 kr., drugi po 70 - 80 kr. — Tudi nekaj družega pohišja: miz, stolov, dolgih miz za na vrt itd. se dobi po spodobni ceni.

2. **Njiva** na ljubljanskem polji precej unkray magazinov, 1 kos skupaj do 4 oral (johov) s kozolcem 8 štantov — vse skup za kacij 2500 gld.

3. **Travnik** na Brezovici, ki je od Škandrovega zemljišča, pri stražnici (vahtnici), kjer gre železnica preko, — za kacij 1100 gld. Če bi bila precej gotova plača, morebiti še kaj manj.

Kdor želí pod roko kaj teh reči kupiti, zvé bolj natanko na **Št. Peterskem pred-mestji hiš. št. 90.** (5—3)

Najlepši, najcenejši
iz železa viliti
spominjki (monumenti),
krizi za altarje in veliki
krizi za pokopališča.

izgotovljeni z najstanovitnejšimi, najbolj finimi barvami, s pravim, najbolj finim zlatom krasno pozlačeni (kakor jih sicer nikjer ne znajo delati), so — kakor že čez 20 let — še vedno na zbir v velikanski množini in različnosti ter po najnižji že trdno določeni ceni, ravno tako tudi e. k. priv. iz železa viliti podlage (stala — mesto kamenitih) edino le pri

C. M. Pobisch-u.

mešč. trgovcu z železjem in lastniku privilegije na Dunaji (Wien, Währingstrasse Nr. 7 in nje-govi zalogi križev (auf der Schmelz) nasproti vходу pokopališča

in se pošiljajo na vse kraje. Grobni napisi se izvršujejo čisto po želji p. n. naročeval-cev ali z zlato pisavo ali pa z izbuknjeno vlitimi in pozla-čenimi črkami, kar najhitreje mogoče. Obrisi in zapisi cene se, ako jih kdo zahteva, brez odloga pošljejo. (9—1)

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.